

Ανδριανός Γκουρμπάτσης

Αντιστράτηγος – Υπαρχηγός ΠΣ, ε.α.
Δικαστικός Πραγματογνώμονας

Απολογισμός Πυρκαγιών 2023

Αθήνα Σεπτέμβριος 2023

I.- ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ - ΚΑΜΕΝΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ

Παρήλθε το πρώτο τετράμηνο της τρέχουσας αντιπυρικής περιόδου 2023 και κρίνεται σκόπιμο να γίνει ένας απολογισμός για τις δασικές πυρκαγιές έως και την 02.09.2023. Αναλυτικότερα λοιπόν από την 1η Ιανουαρίου έως και την 31η Αυγούστου 2023 έλαβαν χώρα στην επικράτεια συνολικά **8.511** αγροτοδασικές πυρκαγιές, από τις οποίες αποτεφρώθηκαν στην επικράτεια συνολικά **1.726.260** στρέμματα αγροτοδασικών εκτάσεων. Είναι γεγονός ότι έως την 15 Ιουλίου οι καμένες εκτάσεις ήταν μόνον 7.290 στρ. Έκτοτε και συγκεκριμένα την 22.07.2023 ανήλθαν σε 372.910 στρ. ήτοι υπήρξε αύξηση 365.620 στρ, 5.015% Ακολούθως την 29.07.2023 τα καμένα στρέμματα ανήλθαν σε 526.820 στρ. ήτοι υπήρξε αύξηση 153.910 στρ., 41,3%.

Ημερομηνία	Καμένες εκτάσεις (στρέμματα)	Διαφορά (αύξηση) στρεμμάτων
Από 01/01 έως 15/07/2023	7290	-
22/07/2023	372910	365620
29/07/2023	526820	153910
05/08/2023	527690	870
12/08/2023	527690	-
19/08/2023	1481710	945020
26/08/2023	1721320	239610
02/09/2023	1726260	4940

Πηγή: Copernicus / Effis

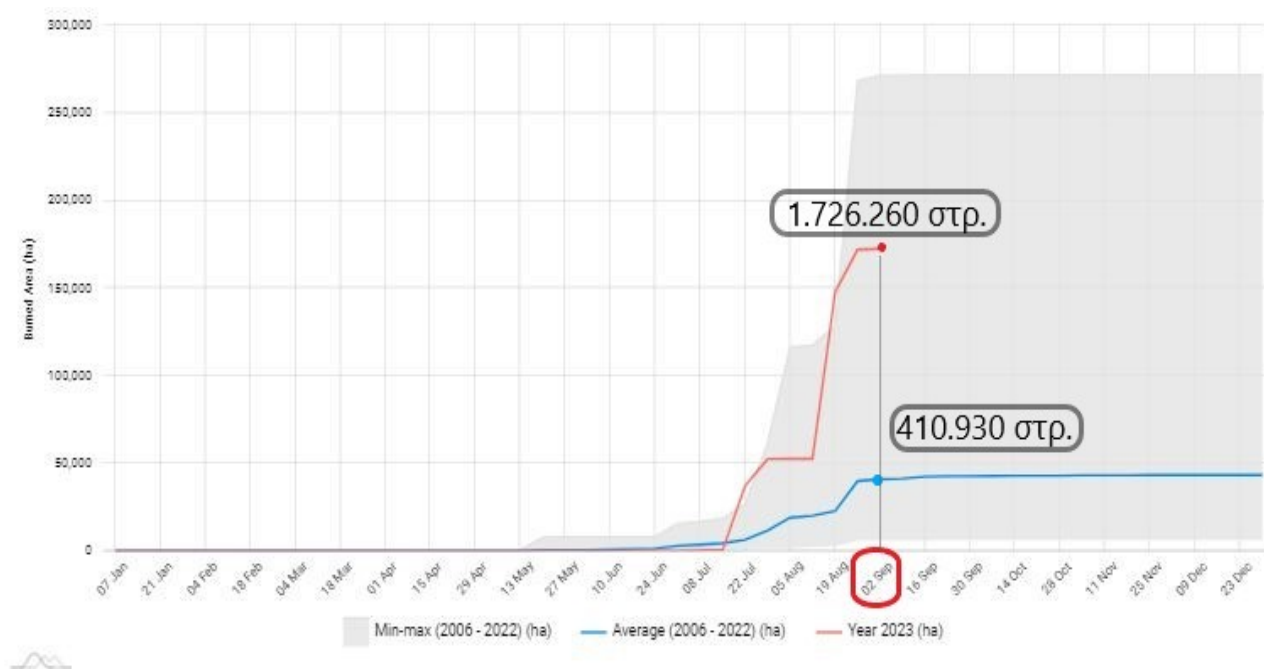
Στη συνέχεια οι καμένες εκτάσεις από την ως άνω ημερομηνία έως την 12.08.2023 αυξήθηκαν ελάχιστα δηλ. μόνον 870 στρ, όταν την 19.08.2023 εκτοξεύθηκαν σε 1.481.710 στρ ήτοι αύξηση κατά 945.020 στρ., 270,8% Τέλος σημειώνεται μεγάλη αύξηση καμένων εκτάσεων 244.550 στρ. κατά το διάστημα από την 19.08.2023 έως και 02.09.2023, ποσοστό 16,5%, προφανώς λόγω κυρίως της πυρκαγιάς στον Έβρο, η οποία ακόμη εξαπλώνεται.

II.- ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Συνεχίζοντας την ανάλυση των καμένων εκτάσεων σημειώνεται ότι ο συνολικός αριθμός των καμένων εκτάσεων των κρατών της ΕΕ έως 02.09.2023, που καταγράφεται από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφόρησης για Δασικές Πυρκαγιές (EFFIS), ανέρχεται σε 4.118.140 στρέμματα, ενώ ο ετήσιος μέσος αριθμός των καμένων εκτάσεων κατά το διάστημα των ετών (2006 – 2022) είναι 2.894210 στρέμματα, ήτοι παρατηρείται αύξηση καμένων εκτάσεων σε ποσοστό 142,3%.

Εξάλλου και ο συνολικός αριθμός των μεγαλύτερων (>300 στρ.) δασικών πυρκαγιών ανέρχεται σε 1.230, ενώ ο ετήσιος μέσος αριθμός των πυρκαγιών κατά το ίδιο ως άνω διάστημα (2006 – 2022) είναι 827, ήτοι παρατηρείται αύξηση σε ποσοστό 48,7%.

Η Ελλάδα καταγράφοντας, όπως ήδη προαναφέρθηκε 1.726.260 καμένα στρέμματα, δηλαδή ποσοστό 41,9% της συνολικής καμένης έκτασης στα κράτη της ΕΕ, κατατάσσεται στην 1η θέση μεταξύ τόσο των κρατών της ΕΕ και γενικώς της Ευρώπης, όσο και των 20 κρατών της Μεσογείου. Στις επόμενες θέσεις και πιο συγκεκριμένα στη 2η θέση κατατάσσεται η Ισπανία με 846.290 στρέμματα, στην 3η θέση η Ουκρανία με 784.330 στρέμματα κλπ (βλέπε ακόλουθο Πίνακα). Η συνολική καμένη έκταση των 1.726.260 στρεμμάτων το 2023, είναι αυξημένη σε ποσοστό 420% συγκριτικά με τον μέσο ετήσιο αριθμό καμένων εκτάσεων κατά τα έτη (2006 – 2022) που είναι 410.930 στρέμματα, δηλαδή τετραπλασιάστηκε.

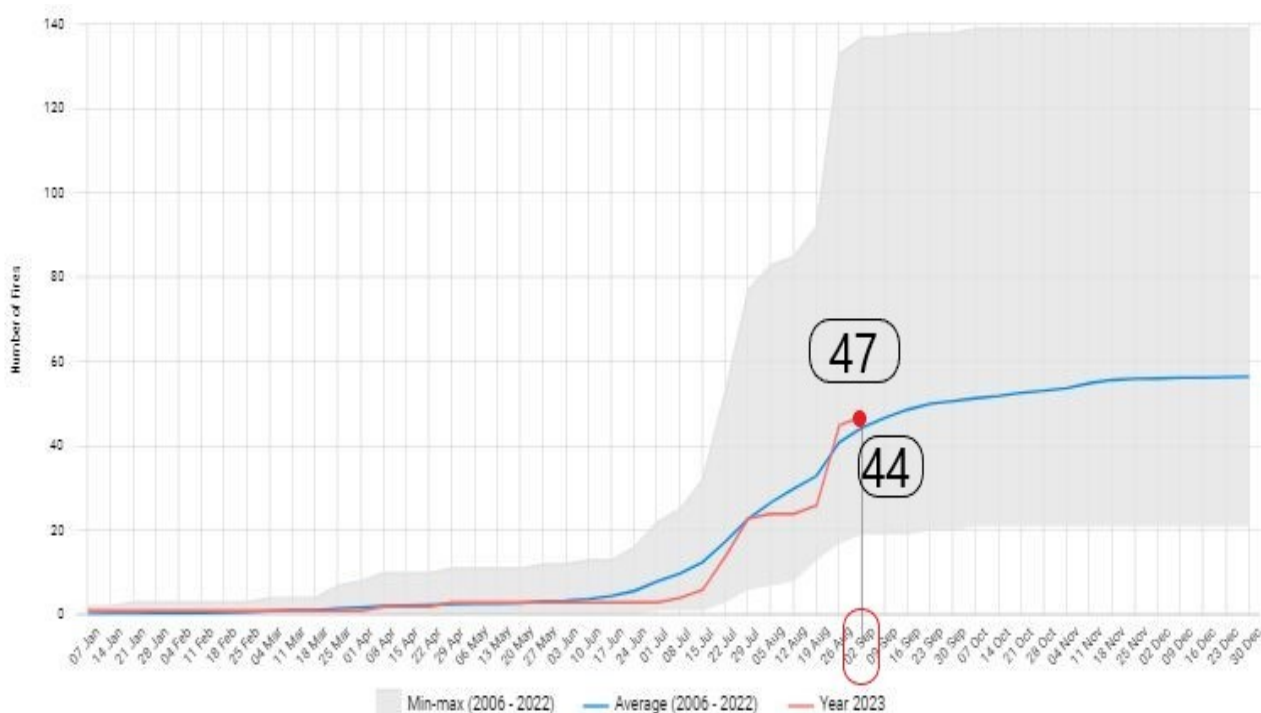

Πηγή: Copernicus / Effis

ΠΙΝΑΚΑΣ

Με τα 10 κράτη της ΕΕ και γενικώς της Ευρώπης αλλά και των κρατών της Μ. Ανατολής και Β. Αφρικής με τις περισσότερες καμένες εκτάσεις

Κράτος	Καμένες Εκτάσεις (στρέμματα)	Αριθμός Πυρκαγιών	Μ.Ο καμένων εκτάσεων (στρ) έτη (2006 - 2022)
Ελλάδα	1726260	47	410930
Ισπανία	846290	347	676190
Ουκρανία	784330	390	282000
Ιταλία	674850	296	500640
Αλγερία	485680	54	582500
Πορτογαλία	295610	143	653670
Τουρκία	243750	108	364810
Γαλλία	220220	215	120300
Ρουμανία	153080	51	206670
Συρία	115000	19	194430

Πηγή: Copernicus / Effis

Ο αριθμός των μεγαλύτερων πυρκαγιών (>300 στρ.) οι οποίες ευθύνονται για τις συνολικά καμένες εκτάσεις των 1.726.260 στρεμμάτων που καταγράφονται έως την 02.09.2023 είναι 47, ενώ ο μέσος ετήσιος αριθμός πυρκαγιών κατά τα έτη (2006 – 2022) είναι 44, αύξηση 6,8%

Οι πυρκαγιές στην Ελλάδα είναι για το 2023 ιδιαίτερα καταστροφικές. Και τούτο γιατί η Ελλάδα κατατάσσεται στην 1η θέση μεταξύ των κρατών της ΕΕ και γενικότερα της Ευρώπης αλλά και μεταξύ των κρατών της Μέσης Ανατολής και Β. Αφρικής ως προς την δριμύτητα των πυρκαγιών. Πιο αναλυτικά ο μέσος όρος καμένων εκτάσεων ανά πυρκαγιά είναι 36.728 στρέμματα. Στη 2η θέση κατατάσσεται η Αλγερία με 8.994 καμένα στρέμματα ανά πυρκαγιά και στην 3η θέση είναι η Συρία με 6.053 καμένα στρέμματα ανά πυρκαγιά.

ΠΙΝΑΚΑΣ

Αριθμού πυρκαγιών και καμένων εκτάσεων (στρ) στην Ελλάδα τα έτη (2007 - 2023)

Έτος	Αριθμός Καμένων Εκτάσεων (στρ.)	Αριθμός Πυρκαγιών
2007	2717150	137
2008	249880	46
2009	428070	46
2010	64720	21
2011	357130	80
2012	524870	83
2013	197620	32
2014	148150	31
2015	116130	27
2016	317070	52
2017	200410	57
2018	120370	33
2019	107360	53
2020	149150	88
2021	1307440	85
2022	224800	66
2023	1726260	47

Μια συγκριτική αξιολόγηση των πυρκαγιών και καμένων εκτάσεων κατά τα έτη (2007 - 2023) για το διάστημα από την 01.01 έως 02.09 καθενός εκ των ετών αυτών στην Ελλάδα παρατηρούνται τα εξής στοιχεία: Το έτος 2007 καταγράφηκαν τα περισσότερα καμένα στρέμματα κατά τα 17 έτη και ακολούθως είναι τα έτη 2023 και 2021. Αντίθετα τα τρία πρώτα έτη που καταγράφηκαν οι περισσότερες μεγάλες δασικές πυρκαγιές (>300 στρ.) είναι το 2007, 2020 και 2021, Το 2023 κατατάσσεται στην 10η θέση μεταξύ των 17 τελευταίων ετών.

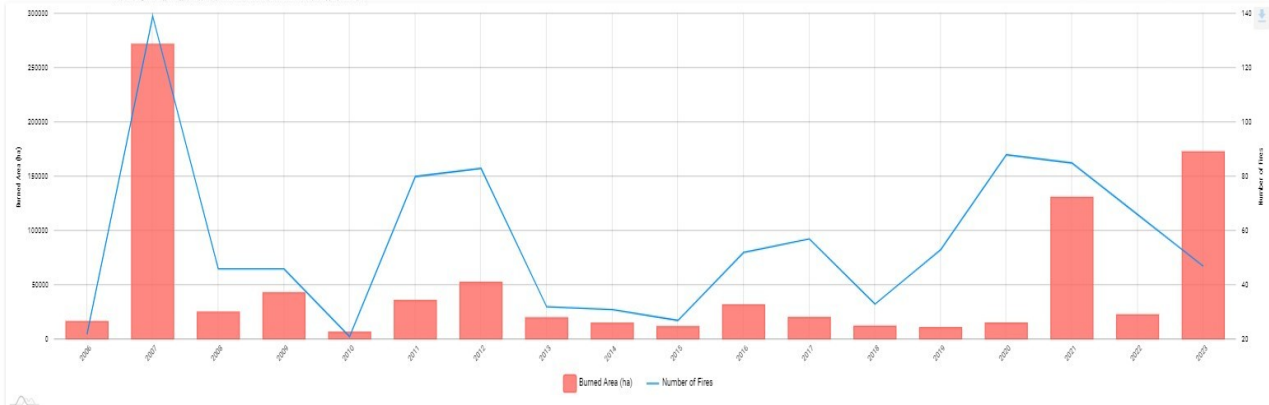
Ενώ λοιπόν το 2023 σημειώθηκε μικρότερος αριθμός πυρκαγιών συγκριτικά με το 2022, 28,8%, το 2021, 44,7%, το 2020, 87,2% και το 2019, 11,3%, αντίθετα αυξήθηκε ο αριθμός των καμένων εκτάσεων των ως άνω ετών ως εξής: το 2022, 668%, το 2021, 32%, το 2020, 1057,4% και το 2019, 1.508%

Ο μήνας με τις περισσότερες πυρκαγιές στην Ελλάδα είναι ο Ιούλιος με 1.508 πυρκαγιές και ακολουθούν ο Φεβρουάριος με 1.490 και ο Αύγουστος με 1.430 πυρκαγιές

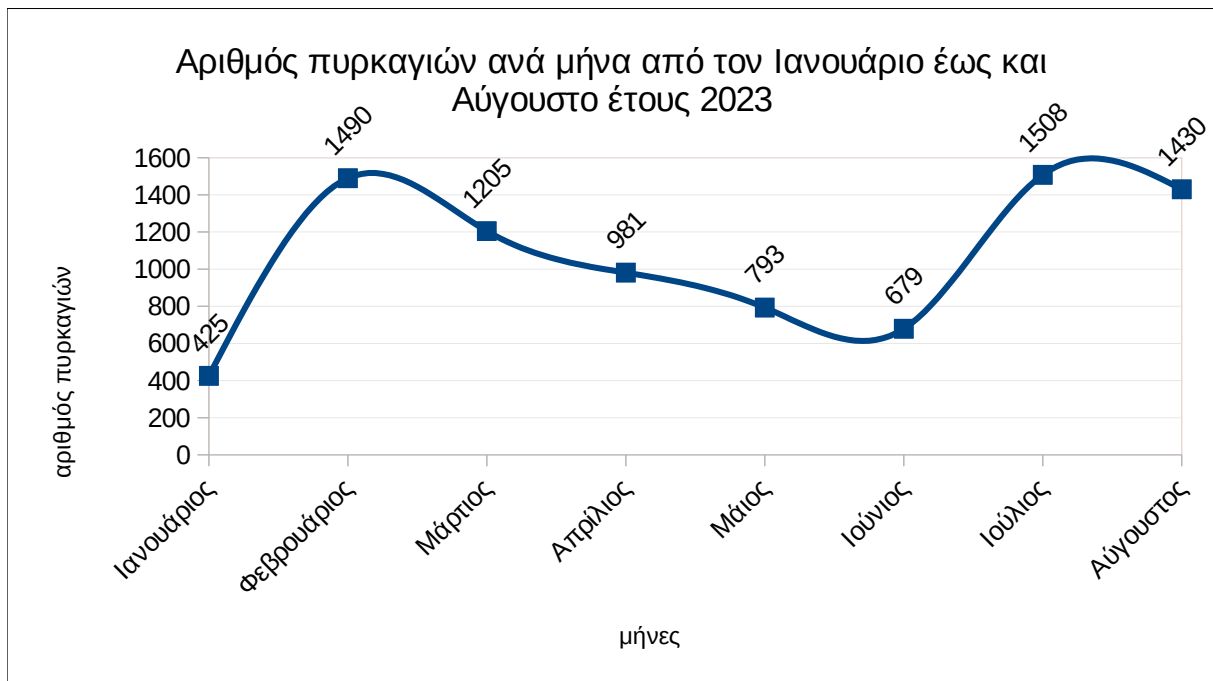
Ετήσια στατιστική EFFIS για την Ελλάδα

Τα στατιστικά στοιχεία στο διαγράμμα μέχρι το 2022 έχουν στατιστικά για διάστημα το έτος 2023 επιμαρτυρούν μέχρι την τρέχουσα ημερομηνία. Πυρκαγιές που έχουν καταγραφεί στο EFFIS πηγαίνουν από 20 κέρτρα ή μεγαλύτερα.

Προσθήκη γλώσσας [2] Αποστολή διεύθυνσης URL [3]

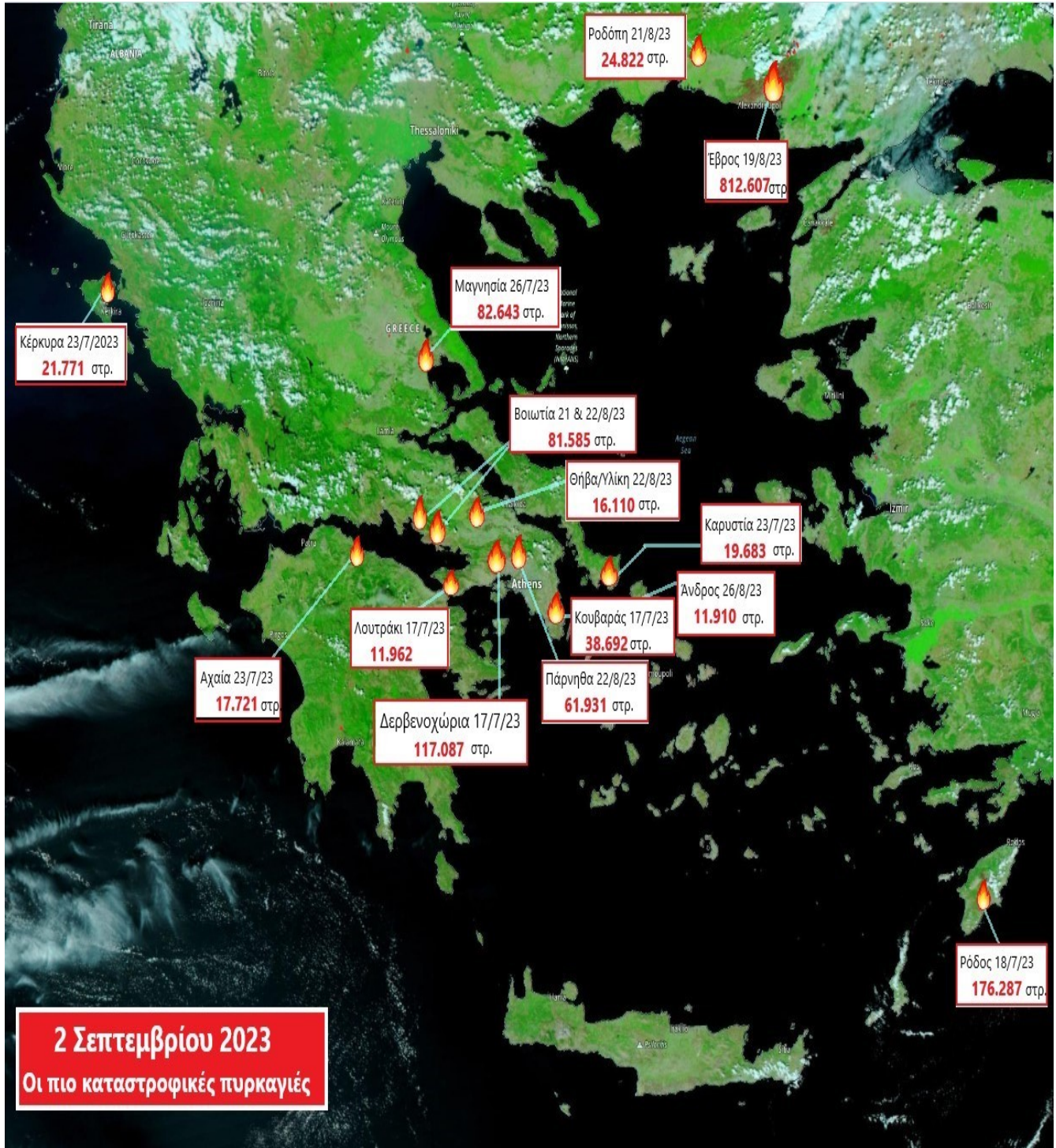
Πηγή: Copernicus / Effis

Εξάλλου από τις 47 μεγαλύτερες (>300 στρ.) πυρκαγιές από τον συνολικό αριθμό των 8.511 έως την 31.08.2023 οι 14 πιο καταστροφικές είναι οι εξής:

- 1.- 17 Ιουλίου 2023 – Ν. Κουβαράς Αττικής (38.692) στρ.
- 2.- 17 Ιουλίου 2023 – Δερβενοχώρια (Πάνακτο) – Μάνδρα (117.087) στρ.
- 3.- 17 Ιουλίου 2023 – Λουτράκι (Καλιθέα) (11.962) στρ.
- 4.- 18 Ιουλίου 2023 – Ρόδος (176.287) στρ.
- 5.- 23 Ιουλίου 2023 – Καρυστία Εύβοιας (17.087) στρ.
- 6.- 23 Ιουλίου 2023 - Διακοπτό Αχαΐας (19.683) στρ.
- 7.- 23 Ιουλίου 2023 - Β/Α Κέρκυρα (21.771) στρ.
- 8.- 26 Ιουλίου 2023 – Βελεστίνο Μαγνησίας (82.643) στρ.
- 9.- 19 Αυγούστου 2023 – Φυλή / Πάρνηθα (61.931) στρ.
- 10.- 19 & 21 Αυγούστου 2023 (Αλεξανδρούπολη και Λαδιά) Έβρου (812.607) στρ.
Και ήδη μέχρι 02.09.2023 έχει εκτοξευτεί στα 910.000 στρέμματα
- 11.- 21 & 22 Αυγούστου 2023 – Βοιωτία (Πρόδροσ & Κυριάκι) (81.585) στρ.
- 12.- 21 Αυγούστου 2023 – Ροδόπη /Τ.Κ. Σώστη (24.822) στρ.
- 13.- 22 Αυγούστου 2023 - Θήβα / Υλίκη (16.110) στρ.

14.- 26 Αυγούστου 2023 – Άνδρος (11.910) στρ

Χάρτης με τις 14 από τις πιο καταστροφικές κατά το 2023 πυρκαγιές

Στην Ελλάδα το 2023 διαπιστώνεται η μεγαλύτερη αύξηση των καμένων εκτάσεων από όλα τα κράτη της Μεσογείου συγκριτικά με τον μέσο αριθμό καμένων εκτάσεων κατά τα έτη (2006 -2022), η οποία ανέρχεται σε ποσοστό +320%, όταν στην Ισπανία είναι +25%, στην Ιταλία είναι 34,8%, στην Γαλλία είναι +83%, ενώ στην Πορτογαλία παρατηρείται μείωση των καμένων εκτάσεων (-54,8%), στην Τουρκία μείωση (-33%), στην Αλγερία μείωση (-16,6%) και στην Συρία μείωση (-40,8%).

III.- ΘΑΝΑΤΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΠΥΡΚΑΓΙΕΣ

Επίσης κατά το 2023 και πιο συγκεκριμένα έως την 31.08.2023 **έχασαν τη ζωή τους από τις πυρκαγιές 28 άτομα**. Πιο συγκεκριμένα: α) 2 πιλότοι - αξιωματικοί της Π.Α. από τη πτώση του Α/Φ CL – 215 (1055) στο Πλατανιστό του Δήμου Καρύστου

που μετείχε την 25.7.2023 σε επιχείρηση αεροπυρόσβεσης καθώς και β) 26 ιδιώτες. Από τα 26 θύματα οι 20 ήταν μετανάστες που απανθρακώθηκαν τα 18 στον Άβαντα και τα 2 στη Λευκίμη Έβρου. Επίσης έχασαν τη ζωή τους 1 άνδρας (κτηνοτρόφος) στην ίδια ως άνω πυρκαγιά της Καρυστίας, 2 άτομα στην πυρκαγιά του Βελεστίνου Μαγνησίας και πιο συγκεκριμένα 1 άνδρας (κτηνοτρόφος) στον Άγιο Γεώργιο Φερών και 1 γυναίκα σε τροχόσπιτο στο Χοροστάσι), 1 κτηνοτρόφος στον Πρόδρομο Βοιωτίας, 1 εθελοντής πυροσβέστης στη Ρόδο και 1 μελισσοκόμος στην Τιθωρέα Φθιώτιδας.

IV.- ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ ΕΜΠΡΗΣΤΕΣ

Από τον προαναφερόμενο συνολικό αριθμό των 8.511 αγροτοδοσικών πυρκαγιών συνελήφθησαν από το διωκτικό μηχανισμό στα όρια του αυτοφώρου συνολικά **162 εμπρηστές** κατηγορούμενοι είτε για τα αδικήματα του **εμπρησμού ή εμπρησμού δάσους με δόλο ή από αμέλεια**, ποσοστό 1,9%. Από τον ως άνω αριθμό εμπρηστών, οι 122 εμπρηστές αφορούν αδίκημα εμπρησμού ή εμπρησμού δάσους από αμέλεια, ποσοστό 75,3% και οι 40, για εμπρησμό με πρόθεση, ποσοστό 24,7%. Δηλαδή στους 4 εμπρηστές οι 3 είναι από αμέλεια και 1 με πρόθεση.

Ωστόσο από τον συνολικό αριθμό των 162 συλληφθέντων εμπρηστών, μόνον οι 53 φέρονται να είναι κατηγορούμενοι για **εμπρησμό δάσους (με πρόθεση ή από αμέλεια)**. Από τον αριθμό αυτό, οι 31 κατηγορούνται για εμπρησμό από αμέλεια, ποσοστό 58,5% και οι 22 με πρόθεση, ποσοστό 41,5%. Δηλαδή στους 5 εμπρηστές δάσους οι 3 είναι από αμέλεια και οι 2 με πρόθεση.

Από τον συνολικό αριθμό των συλληφθέντων εμπρηστών αποφασίστηκε η προσωρινή τους κράτηση για 7 δράστες (ένας εξ αυτών είναι **εποχικός πυροσβέστης** στην ΠΥ Κεφαλλονιάς, όχι πρωτοφανές περιστατικό με άτομα που απασχολούνται επαγγελματικά ή εθελοντικά απασχολούμενα στο ΠΣ με τη δασοπυρόσβεση). Επίσης

εκ των εμπρηστών 3 εμφάνιζαν χαρακτηριστικά πυρομανούς εμπρηστής και άλλοι 3 εμφάνιζαν ψυχιατρικά ή ψυχολογικά προβλήματα.

V.- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η Ελλάδα το 2023 κατατάσσεται στην 1η θέση μεταξύ των κρατών της ΕΕ και γενικότερα της Ευρώπης αλλά και μεταξύ των κρατών της Μέσης Ανατολής και Β. Αφρικής με τις περισσότερες καμένες εκτάσεις. Ειδικότερα καταγράφονται 1.726.260 καμένα στρέμματα, παρόλο που ο αριθμός των μεγάλων (άνω > 300 στρ.) είναι μικρός και συγκεκριμένα 47. Ο αριθμός των καμένων εκτάσεων είναι υπέρ 4/πλάσιος του ετήσιου μέσου αριθμού των καμένων εκτάσεων κατά τα έτη (2006 – 2022), ο οποίος είναι 410.930 στρέμματα.
- Η μεγαλύτερη στην ΕΕ αλλά και την ελληνική ιστορία σε καμένη έκταση πυρκαγιά είναι στον Έβρο, η οποία έχει κάψει από την 19.08 έως και την 02.09.2023 συνολικά 812.607 στρέμματα
- Η Ελλάδα το 2023 κατατάσσεται στην 1η θέση μεταξύ των κρατών της ΕΕ και γενικότερα της Ευρώπης αλλά και μεταξύ των κρατών της Μέσης Ανατολής και Β. Αφρικής ως προς την δριμύτητα των πυρκαγιών. Πιο αναλυτικά ο μέσος όρος καμένων εκτάσεων ανά πυρκαγιά είναι 36.728 στρέμματα.
- Η δριμύτητα (καταστροφικότητα) των πυρκαγιών κατά το έτος 2023 είναι η μεγαλύτερη από το 2007. Πιο συγκεκριμένα ο μέσος ετήσιος αριθμός καμένων εκτάσεων από τις πυρκαγιές είναι 36.728 στρέμματα.
- Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 1η θέση των 20 κρατών της Μεσογείου με την μεγαλύτερη αύξηση καμένων εκτάσεων κατά το 2023 συγκριτικά με τον μέσο ετήσιο αριθμό καμένων εκτάσεων κατά τα έτη (2006 – 2022). Πιο συγκεκριμένα

διαπιστώνεται η μεγαλύτερη αύξηση καμένων εκτάσεων από τα 20 κράτη της Μεσογείου, σε ποσοστό 320%.

- Ο αριθμός των πυρκαγιών το 2023 αυξήθηκε συγκριτικά με τον ετήσιο μέσο αριθμό πυρκαγιών κατά τα έτη (2006 – 2022) σε ποσοστό 6,8%.